

Z předsednictva

Z jednání předsednictva 24.6.2008 v Holovousích

1. VŠÚO

Ředitel VŠÚO informoval o nové veřejné soutěži na výzkumné projekty. Podal zprávu o přípravě projektu, kterým by rádi získali prostředky z evropského fondu Věda a výzkum pro inovace. Na jaře realizovali výsadbu více než 40 tisíc ovocných stromků v Korejské lidově-demokratické republice, která byla hrazena z humanitární pomoci.

2. Zhodnocení sezóny a odbytu jablek

Po velmi nízké sklizni 2007 byl dle očekávání odbyt jablek bez problémů a farmářské ceny vzrostly o cca 30 %. V průběhu května byla doprodávána poslední jablka. V obchodní síti jsou nyní jablka z dovozu a spotřebitelská cena je historicky nejvyšší. V Evropě jsou nyní také velmi nízké zásoby jablek z poslední sklizně a budou tak vyprodána do zahájení sklizně nové.

3. Zpráva o stavu, činnosti a programu regionálních unií

OVOCNÁŘSKÁ UNIE MORAVY A SLEZSKA

Sešli se jednou od VH OUČR. Hodnotili odbyt jablek, stav vegetace v sadech a další. Na 20.8. chystají školení k ochraně a od 24.8. budou na zájezdě ve Francii. Jedali s krajem o podpoře některých aktivit – propagace, výstavnictví, krajské dožínky atd. Situace s ovocem je v regionu špatná. Velké poškození krupobitím u největších podniků, u peckovin vyšší propad, někde problémy s chorobami a škůdci (strupovitost, padlí, mšice).

VÝCHODOČESKÁ OVOCNÁŘSKÁ UNIE

Zasedání předsednictva se konalo v poslední době jednou. Uspořádali zájezd na Techagro. Chystá se tradiční seminář k ochraně v Milovicích na 6.8.2008. Předpoklad sklizně v reginu je průměrný, někde problémy se strupovitostí i částečné poškození od krup. Informovali, že zemřel čestný člen pan Jaroslav Mazánek ze Sýkořic.

STŘEDOČESKÁ UNIE-OVOCNÁŘSKÉ A ŠKOLKAŘSKÉ DRUŽSTVO

Sešli se na výjezdním zasedání v Tucharazi. Věnují se přípravě akcí unie, zaměřili se zejména na výstavu v Lysé. Průběžně s vegetací natáčejí propagační film. Chtěli by se ucházet o grant z Programu regionálního rozvoje. Připravují slavnost plodů na 20.9.2008.

UNIE OVOCNÁŘŮ JIŽNÍCH A ZÁPADNÍCH ČECH

V minulých dnech uspořádali tradiční setkání s odběrateli ovoce. Připravují výjezdní zasedání OUČR v jižních Čechách spojené s diskusním fórem "Ovoce". Akce se uskuteční na výstavišti Země Živitelka, první den tj.21.8.2008. V průběhu Země Živitelky budou zajišťovat stánek OUČR a UOJZČ. Sklizeň u peckovin podprůměrná, jablek průměr a jsou i výskyty krupobití.

UNIE OVOCNÁŘŮ SEVEROČESKÉHO REGIONU

V květnu měli valnou hromadu. Nyní se připravují na organizaci Zahrady Čech v Litoměřicích. Uspořádali ve dvou termínech a na několika místech slavnost květů – jízdu na kole kvetoucími sady. Účast byla dobrá a chtějí v tom za rok pokračovat. Uvažují o účasti na krajských dožínkách.

4. Odhad sklizně ovoce k 15.6. v ČR

Byla podána zpráva o odhadu sklizně ovoce v ČR k 15.6., kterou zpracoval OTK ÚKZÚZ. Podrobnosti o odhadu jsou v příloze zápisu. Sklizeň ovoce bude mírně podprůměrná a to je proti očekávání zklamáním. U jablek lze navíc čekat vyšší podíl na zpracování, zejména kvůli poškození krupobitím, které je letos nadprůměrné, ale v některých oblastech i také kvůli výskytu strupovitosti.

5. Zpráva o stavu, činnosti a programu odborných svazů SVAZ PRO INTEGROVANÉ SYSTÉMY PĚSTOVÁNÍ OVOCE

Podrobně jsou veškeré záležitosti a informace kolem SISPO na internetových stránkách www.sispo.cz. Chystají spolu s VčOU a VŠÚO seminář k ochraně v Milovicích v termínu 6.8.2008. Rovněž bude začátkem srpna také zasedat předsednictvo SISPa. Probíhají kontroly, které zabezpečuje ing.Klemšová a letos bude zkontrolováno cca 80 podniků, zejména ty, které poprvé obdrželi ochrannou známku v roce 2007 a 2008. Vedení svazu zabezpečovalo několik školení o integrované produkci pro státní organizace (SZPI, SZIF).

ŠKOLKAŘSKÝ SVAZ

Dne 9.7.2008 budou pořádat seminář k meruňkám na ZF v Lednici. V červenci se zástupce svazu zúčastní jednání Mezinárodního školkařského svazu v Německu. Jako problém vidí, že se stále snižuje prodej oček z prostorových izolátů a zvyšuje se podíl množení v tzv.CACu (komformní necertifikovaný materiál).

SVAZ SKLADOVATELŮ OVOCE

Dne 21.5.2008 se konala valná hromada svazu na Zahradnické fakultě v Lednici, která byla spojena s odborným seminářem. Na valné hromadě byla vyhodnocena dosavadní práce a další plány.

6. Příprava sklizně a odbytu letního ovoce

Předsednictvo diskutovalo o možném odbytu letního ovoce. Předpokládané ceny ovoce jsou v příloze.

7. Minoritní registrace

Tajemník OUČR informoval o průběhu minoritních registrací, které je komplikované a to zejména ze strany SZÚ, které by mělo zpracovat toxikologické posudky. Bohužel také někteří držitelé registrací přípravků nespolutracují v součinnosti s námi. Některé žádosti se tak již musely stáhnout.

8. Společná organizace trhu s ovocem a zeleninou

Předsednictvo dostalo informace o průběhu reformy, respektive o přípravě novely vládního nařízení č.247/2004 Sb.. OUČR se účastní všech jednání k dané problematice a spolupodílí se na tvorbě potřebných dokumentů a analýz jako např. Vnitrostátní strategie pro operační programy, Vnitrostátní rámec pro agroenvironmentální opatření a další. Hlavním pilířem zůstávají odbytové organizace, které jako jediné budou moci čerpat finanční prostředky. Očekává se posílení zejména krizového řízení, propagace, zakládání skupin producentů a další změny. Platnost nového nařízení vlády bude zřejmě někdy od října 2008.

9. Výstavnictví

V letošním roce připravují regiony účast na Hortikomplexu Olomouc, na Zahradě Čech Litoměřice, na Zemědělcích v Lysé nad Labem a také na Zemi Živitelce v Českých Budějovicích. Na úhradu nákladů připravovaných výstav byla podána žádost o dotaci.

10. Informatika a propagace

Tajemník OUČR seznámil přítomné a zejména tajemníky regionálních unií s informačním systémem pro nadcházející sezónu. Odhad sklizně k 1.9.2008 bude provádět ÚKZÚZ stejně jako byl odhad k 15.6.. Výsledky budou zpracovány a posouzeny komisí. OUČR dle rozhodnutí předsednictva z minulého roku, nebude provádět odhad k 31.7. 2008. Konečnou sklizeň bude šetřit opět ÚKZÚZ.

Zasedání OUČR se zúčastnili pracovníci z reklamní agentury GARP s návrhem propagace českého jablka v projektu „Zdravá snídaně“. Jde o vytvoření představy u spotřebitelů, že součástí zdravé snídaně je kromě pečiva a mléčného výrobku také ovoce, v tomto případě

české jablko. Návrh propagace je zpracován profesionálně. Po předložení kalkulace této propagace se vedení OUČR rozhodne pro případnou realizaci a její rozsah.

11. Různé a diskuse

- Předsednictvo bylo vyzváno k zadání tématů na příští Ovocnářské dny.
- Byla diskutována otázka vzniku Svazu ekologických ovocnářů jako odborné složky OUČR.
- Předsednictvo bylo seznámeno se situací v ovocnářství v KLDR ing.Taláckem z VŠÚO Holovousy, který zajišťoval na místě realizaci výsadby jabloní z humanitární pomoci.
- Přehled nejbližších známých akcí v roce 2008:
  - 6.8. – seminář k ochraně v Milovicích
  - 21.8. - Diskusní fórum „Ovoce“, výstaviště České Budějovice
  - 21.8. – 26.8. – Země živitelka v Českých Budějovicích
  - 19.9. – 27.9. – Zahrada Čech Litoměřice
  - 2.10. – 5.10. – Zemědělec Lysá nad Labem
  - 9.10 – 12.10. – Hortikomplex Olomouc
  - 19.11. – seminář pěstitelů ovoce, Hradec Králové Aldis

Předpokládané ceny letního ovoce z letošní sklizně:

DRUH OVOCE	Předpokládaná cena v Kč/kg
	Rok 2008
TŘEŠNĚ	<ul style="list-style-type: none"> • 30 – 35 - konzumní • 25 – 30 - na kompot • 40 – 50 - vývoz nad 24 mm
VIŠNĚ	<ul style="list-style-type: none"> • 20 – 25 - na kompot (ruční sklizeň) • 15 – 20 - na kompot (setřásané) • 8 – 12 - na lis
MERUŇKY	<ul style="list-style-type: none"> • 30 – 34 - konzum, balené, výběr a I. • 25 – 30 - konzum, volné, výběr a I. • 15 - 20 - volné, výběr a I., Velkopavlovická • 15 – 17 - kompot • 11 – 13 - výživa
BROSKVE	<ul style="list-style-type: none"> • 16 – 18 – výběr, balené 65 – 70 mm • 10 – 15 – konzum 65 – 75 mm • 10 - 12 - konzum 60 – 65 mm, zpracování
ŠVESTKY	<ul style="list-style-type: none"> • 12 – 16 - konzumní • 6 – 9 - pro zpracování
RYBÍZ červený	<ul style="list-style-type: none"> • 12 – 15
RYBÍZ černý	<ul style="list-style-type: none"> • 20 – 25
JABLKA - letní - James Grieve	<ul style="list-style-type: none"> • 14 – 18 • 12 - 16

Odhad sklizně v ČR

Odhad sklizně ovoce z plodných intenzivních sadů k 15. 6. 2008

ovoce / oblast		Střední Čechy	Jižní a Západní Čechy	Severní Čechy	Východní Čechy	Jižní Morava	Severní Morava	ČR celkem	% 08/07	% 08/5-letý průměr
Jabloně	t	32 321	11 229	19 669	26 779	30 120	23 587	143 705	+ 27 %	- 1 %
Hrušně	t	619	50	482	564	354	181	2 249	- 23 %	0 %
Třešně	t	1 128	173	191	539	281	68	2 379	+ 15 %	+ 21 %
Višně	t	2 231	463	918	1 871	1 821	227	7 530	- 14 %	- 22 %
Meruňky	t	77	0	39	31	2 568	5	2 720	- 46 %	- 41 %
Broskvoně	t	483	0	52	194	2 837	22	3 589	+ 20 %	- 26 %
Švestky a slívy	t	346	269	861	871	2 108	1 813	6 269	+ 15 %	+ 26 %
Angrešt	t	0,0	0,0	0,0	3,8	0,1	2,2	6,1	- 34 %	- 81 %
Rybíz červený a bílý	t	159	401	429	624	298	943	2 856	+ 1 %	+ 1 %
Rybíz černý	t	17	9	48	168	9	69	321	- 14 %	- 16 %
Maliny a Ostružiny	t	32	0	0	6	0	12	50	+ 67 %	+ 25 %
Celkem	t	37 413	12 594	22 689	31 650	40 398	26 930	171 674	+ 20 %	- 3 %

Odhad sklizně jaderovin dle odrůd

Sklizně ovoce z plodných intenzivních sadů v tunách			
Odrůdy jablek	odhad sklizně k 15.6. 2007	roční sklizeň ovoce 2007	odhad sklizně k 15.6. 2008
	sklizeň (t)	sklizeň (t)	sklizeň (t)
Letní odrůdy	1 312	1 066	1 636
James Grieve a mutace	2 779	2 250	2 590
Ostatní podzimní odrůdy	1 846	1 798	1 893
Podzimní odrůdy celkem	4 625	4 048	4 483
Spartan, Mac Intosh	8 013	9 619	6 164
Šampion	8 501	8 192	8 765
Rubín a mutace	6 016	8 653	9 615
Gala	2 861	2 940	5 051
skupina Golden Delicious	20 036	20 271	33 624
skupina Red Delicious	1 325	968	1 934
Jonagold a mutace	7 519	9 630	11 849
Topaz	1 804	1 238	2 085
Melrose	1 930	2 385	2 022
Gloster	4 243	4 751	5 352
Idared	25 948	28 208	34 573
Melodie	1 104	1 234	1 072
Rubinola	762	701	1 748
Ostatní zimní odrůdy	9 730	9 182	13 732
Zimní odrůdy celkem	99 792	107 972	137 586
Jablka celkem	105 729	113 086	143 705

Odrůdy hrušek	odhad sklizně k 15.6. 2007	roční sklizeň ovoce 2007	odhad sklizně k 15.6. 2008
	sklizeň (t)	sklizeň (t)	sklizeň (t)
Clappova + Clappova červená	161	254	143
Boscova lahvice	260	249	176
Konference	1 011	739	528
Lucasova	531	705	502
Bohemica	231	230	191
Pařížanka	30	27	13
Williamsova + Williamsova červená	158	197	146
Dicolor	61	131	219
Erika	102	109	129
Ostatní odrůdy	205	276	203
Hrušky celkem	2 750	2 917	2 249

(OTK ÚKZÚZ)

Komentáře k odhadům

Tisková zpráva Ovocnářské unie ČR

Sklizeň ovoce bude pro ovocnáře zřejmě zklamáním

Po loňské velmi nízké sklizni ovoce, kterou negativně ovlivnily jarní mrazíky a následně velké květní násadě i bohatém kvetení, se dala očekávat výborná sklizeň. Jak ukazují první odhady, skutečnost bude jiná.

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ) Brno dle vyhlášky č.88/2006 Sb. Vydal odhad sklizně ovoce v ČR v intenzivních sadech k 15.6.2008. Ze zveřejněné statistiky vyplývá, že se letos předpokládá sklizeň ovoce v ČR ve výši 171.674 tun.

Sklizeň ovoce bude sice proti slabé loňské úrodě vyšší, ale ve srovnání s dlouhodobým průměrem poklesne o cca 3 %. Mírně podprůměrnou sklizeň lze očekávat u hlavního ovocného druhu jablek (- 1 %), průměrná bude u hrušek. Letošní velmi bohaté kvetení u jabloní předpokládalo vysokou sklizeň. Po odkvětu však došlo k nadprůměrnému propadu plůdků jednak vlivem méně příznivých vegetačních podmínek, ale také z důvodu špatného opylení.

Z dalších ovocných druhů bude největší propad u meruněk (-41 %), broskví (- 26 %) a u višňů (- 22%). Zatímco důvodem poklesu sklizně u broskví jsou stále se snižující pěstební plochy, u meruněk a višňů jsou na vině nepříznivé podmínky během květu. Předpokládaná vyšší sklizeň u třešní a švestek je dána meziročním zvýšením pěstební plochy, výnosy jsou průměrné. Peckoviny negativně ovlivnil moniliový úžeh v době květu, který je hlavní příčinou nižší sklizně.

Po mírné zimě je zaznamenán i vyšší výskyt škůdců a zejména houbových chorob. Ve zvýšené míře se vyskytují i škody krupobitím. Kroupami jsou poškozeny především významné pěstitelské oblasti na Moravě i některé lokality ve východních a středních Čechách.

Úroda na zahrádkách a v neintenzivních sadech rovněž výrazně propadla a lze předpokládat jen průměrnou sklizeň.

Souhrnné údaje o předpokládané sklizni v Evropě zatím nejsou k dispozici. Polsko předběžně hlásí po loňské neúrodě rovněž jen průměrnou sklizeň u jablek. Průměrná sklizeň jablek bude i v západní Evropě. Naopak sklizeň peckovin a bobulovin bude podprůměrná.

(ML)

Zprávy ČTK

Ovocnáře letos čeká podprůměrná úroda

Letošní úroda ovoce by měla činit zhruba 171.000 tun, a měla by tak být tři procenta pod pětiletým průměrem. Vyplývá to z odhadů sklizně k polovině června. Ovocnáři jsou zklamáni, protože po loňském drastickém propadu čekali výbornou sklizeň, jak oznámil tajemník Ovocnářské unie ČR Martin Ludvík. Loňskou úrodu zdecimovaly jarní mrazy a sklizeň 143,5 tun ovoce byla nejnižší od roku 1995. Pouze průměrná úroda se podle Ludvíka čeká i u zahrádkářů, v takzvaných neintenzivních sadech a alejích u cest, které ovocnáři do svých odhadů nezahrnují. V cenách jablek na trhu ovocnáři žádné dramatické změny neočekávají. Výbornou úrodu letos ovocnáři čekali díky velké květní násadě a bohatému kvetení. Očekávání se ale nepotvrdila, a to zejména u jablek, která jsou hlavním českým ovocným druhem. "Po odkvětu došlo u jabloní k nadprůměrnému propadu plůdků. Jednak vlivem méně příznivých vegetačních podmínek, ale také špatným opylením," řekl Ludvík. Úroda jablek by sice měla být meziročně vyšší o 27 procent, ale proti pětiletému průměru má

být o procento nižší. Z dalších ovocných druhů bude proti dlouhodobému průměru největší propad u meruněk, asi o 41 procent, u broskví a višní se čekají poklesy asi o čtvrtinu. Zatímco u broskví jsou důvodem propadu stále se snižující plochy sadů, u meruněk a višní jsou na vině nepříznivé podmínky během květu. Předpokládaná vyšší sklizeň u třešní a švestek je dána meziročním zvýšením pěstebních ploch. Po mírné zimě ovocnáři také zaznamenali vyšší výskyt škůdců a houbových chorob. V posledních týdnech sady na řadě míst poškodily kroupy. Poničily i významné pěstitelské oblasti na Moravě i některé lokality ve východních a středních Čechách. Přesné údaje o předpokládané sklizni v Evropě zatím nejsou k dispozici.

Jablka jsou rekordně drahá, do konce prázdnin zřejmě nezlevní

Průměrné ceny jablek v červnu vzrostly na rekordních zhruba 40 korun za kilogram. Na trhu jsou totiž jen dražší jablka z dovozu ze západní Evropy, čeští pěstitelé již loňská jablka vyprodali. Vysoké ceny zřejmě vydrží do konce srpna, kdy by do obchodů měla dorazit čerstvá jablka z českých sadů, řekl tajemník Ovocnářské unie ČR Martin Ludvík. "Česká jablka z loňské sklizně byla na trhu do konce května. Jakmile skončila, cena vyskočila," řekl Ludvík. Dodal, že lidé jablka nyní kupují velmi málo, protože na trhu je čerstvé sezónní ovoce jako jahody či třešně. Zájem o jablka také výrazně klesá, když jejich ceny překročí 30 korun za kilogram. Nyní ceny u některých odrůd šplhají až k 50 korunám. Až začne ve větší míře sklizeň v českých sadech, nebude podle Ludvíka pro pokračování vysokých cen důvod. "Pokud by se farmářské ceny pohybovaly mezi 15 až 18 korunami, měla by jablka v obchodech stát do 30 korun za kilogram," odhadl Ludvík. Letošní úroda jablek v českých sadech by měla podle odhadů dosáhnout asi 144 000 tun. Meziročně jde sice o nárůst o 27 procent, ale proti pětiletému průměru to je o procento méně. Loňský rok by totiž výjimečný. Úrodu zdecimovaly jarní mrazy a sklizeň byla nejnižší od poloviny 90. let.

Dotace

Začne boj o rozpočet

Zemědělce čeká nyní mimo jiné stěžejní jednání o rozpočtu na příští rok. Prezident Agrární komory ČR (AK) Jan Veleba na sněmu komory uvedl, že ministerstvo financí navrhuje škrty v resortu zemědělství na úrovni 3,4 miliardy korun. Letos se však podle něj začne o rozpočet bojovat již v červnu, zatímco vloni to bylo na podzim. Ředitel úřadu AK Martin Fantyš upřesnil, že kromě rozpočtu se k prioritám komory řadí dopracování Programu rozvoje venkova s ohledem na potřeby českého zemědělství, což je zejména posílení opatření modernizace zemědělských podniků. „PRV není optimální a bude třeba vyvinout tlak na odstranění administrativních překážek a zjednodušení podávání žádostí,“ podotkl prezident Potravinářské komory ČR Miroslav Toman. AK se chce podle Fantyše zasadit i o plné dorovnání přímých plateb v roce 2009 a zvýšení národních dotací na loňskou úroveň kolem 1,2 miliardy korun a podporu přímých kompenzačních plateb na cukrovku. Veleba připomněl, že květnové shromáždění zemědělců v Lucerně položilo základ pro pravidelná jednání vedení Agrární komory ČR a ministerstva zemědělství. „Jeho význam je mimořádný a většího docenění dojde s odstupem času,“ prohlásil.

(Agroweb)

Kvůli škrtnům v rozpočtu může přijít zemědělství o pět mld. Kč

Agrární komoře se nelíbí návrh rozpočtu ministerstva zemědělství na příští rok, který podle prezidenta AK Jana Veleby kvůli výrazným škrtnům snižuje objem peněz určených pro zemědělství z letošních 15,6 miliardy na 10,3 miliardy korun. MZe chce o návrhu rozpočtu na příští rok ještě jednat s ministerstvem financí, aby jeho krácení v oblasti zemědělství nebylo tak citelné. Pokud bude návrh státního rozpočtu schválen v nynější podobě, tak se podle Veleby například výrazně zkrátí národní dotace určené pro zemědělce. *"Zatímco letos byly tyto podpory na úrovni 1,16 miliardy korun, v příštím roce se navrhuje vydat jen 0,1 miliardy korun,"* (to by se výrazně dotklo podpory restrukturalizace sadů – pozn. red.) upozornil Veleba na internetových stránkách AK. Škrty podle Veleby zřejmě čekají i dofinancování přímých plateb určených pro zemědělce. "Letos se rovnaly 7,2 miliardy korun. Napříště se přímé platby, z nichž se peníze používají na dofinancování z národního rozpočtu, mají smršknout jen na 4,77 miliardy korun," podotkl Veleba. Podle ministra zemědělství Petra Gandaloviče je návrh rozpočtu MZe na příští rok ve srovnání s letoškem o 4,9 miliardy korun nižší. "Chci ubezpečit zemědělce, že se budeme v příštím roce i přes snížený rozpočet našeho resortu snažit dofinancovat přímé platby nejméně na letošní úroveň," sdělil dnes Gandalovič, podle kterého bude MZe v příštím roce za prioritní považovat podporu živočišné produkce a potravinářského průmyslu. MZe chce hledat úspory zejména v oblasti vodního a lesního hospodářství a šetřit hodlá také na podpoře značky Klasa. "Budeme však zároveň jednat s ministerstvem financí o co nejmenším možném snížení rozpočtu," uvedl Gandalovič. Podle vládou schváleného návrhu státního rozpočtu by jeho schodem měl v příštím roce činit 38,1 miliardy korun. Návrh rozpočtu si podle ministra financí Miroslava Kalouska vyžádal celou řadu úsporných opatření, která se budou týkat všech resortů. Jednat o rozpočtu MZe na příští rok hodlá i AK. "Situaci pokládám za mimořádně vážnou. Dokonce si myslím, že by se mohla českému zemědělství zavřít vrátka při využití nových šancí, které ve světě díky poptávce po potravinách přišly," míní Veleba. Čeští zemědělci loni obdrželi na dotacích dohromady zhruba 23,5 miliardy korun. Především díky příspěvkům z národních zdrojů a EU skončilo loňské hospodaření českého zemědělství v zisku, který podle předběžných údajů dosáhl 13,7 miliardy korun, což je téměř dvojnásobek hospodářského výsledku v roce 2006. Tuzemské zemědělství vykazuje zisk od vstupu do EU. V roce 2004 činil kladný výsledek 8,99 miliardy korun, v roce 2005 7,6 miliardy a předloni sedm miliard korun. V období před vstupem do EU bylo odvětví převážně ztrátové.

(ČTK)

Ovocnáři byli opět úspěšní

Schválené Žádosti o dotaci v rámci třetího kola příjmu žádostí Programu rozvoje venkova – podopatření I.1.1.1.

Modernizace zemědělských podniků - záměr b) Stavby a technologie pro rostlinou výrobu

Státní zemědělský intervenční fond dne 3.7.2008 schválil 171 Žádostí o dotaci v rámci třetího kola příjmu žádostí Programu rozvoje venkova – podopatření I.1.1.1. Modernizace zemědělských podniků - záměr b) Stavby a technologie pro rostlinou výrobu v celkové výši podpory 354.923.820,- Kč.

V následující tabulce uvádíme výběr některých schválených žádostí:

č. Registrační číslo žádosti	Název subjektu	Název projektu	Kč
2. 08/003/1111b/120/000041	Sady Tuchoraz spol.s.r.o.	Moderní nosné konstrukce	6 519 489
3. 08/003/1111b/120/000046	Sady Tuchoraz spol.s.r.o.	Moderní sklad na jablka	11 381 000
4. 08/003/1111b/120/000055	Sady Tuchoraz spol.s.r.o.	Závlahová kostra pro ovocné sady	1 959 660
6. 08/003/1111b/120/000077	Milan Hanč	Moderní systém produkce pod fólií	800 000
9. 08/003/1111b/120/000139	Galafruit s.r.o.	Výstavba nosné konstrukce pro sad slivoní	493 500
10. 08/003/1111b/120/000141	Galafruit s.r.o.	II. etapa výstavby nosné konstrukce pro sad jabloní	675 500
12. 08/003/1111b/120/000147	Karel Dryák	Výstavba nosných konstrukcí trvalých kultur	2 877 280
15. 08/003/1111b/120/000661	Berry servis, s.r.o.	Maliny a ostružiny pod fólií	4 963 000
32. 08/003/1111b/120/001395	Sady Tuchoraz spol.s.r.o.	Sklad a technologie skladování	2 645 180
40. 08/003/1111b/231/000149	ZEMCHEBA, s.r.o.	Opěrné konstrukce ovocných sadů	342 500
66. 08/003/1111b/341/001390	REGENT Plus Žlutice spol. s r.o.	REKONSTRUKCE SKLADU OVOCE S TECHNOLOGIÍ PŘÍPRAVY NA SUŠENÍ	14 910 450
76. 08/003/1111b/451/000935	AGRO RUBÍN a.s.	Rekonstrukce skladu ovoce	3 417 056
77. 08/003/1111b/451/001028	Jiří Mazánek	Nosné konstrukce pro ovocný sad	732 000
78. 08/003/1111b/451/001073	Sady Český ráj s.r.o.	Pořízení skladovacího zařízení pro peckoviny Komora 1	686 000
79. 08/003/1111b/451/001079	Sady Český ráj s.r.o.	Pořízení skladovacího zařízení pro peckoviny Komora 2	686 000
80. 08/003/1111b/451/001121	Luděk Ježek	Rekonstrukce skladu pro ovoce	4 457 970
83. 08/003/1111b/452/000182	Sady Český ráj s.r.o.	Výstavba nosné konstrukce pro sad hrušní - oplocenka S1 díl B	742 500
84. 08/003/1111b/452/000184	Sady Český ráj s.r.o.	Výstavba nosné konstrukce pro sad hrušní - oplocenka S2 díl A	859 500
85. 08/003/1111b/452/000185	Sady Český ráj s.r.o.	Výstavba nosné konstrukce pod sad hrušní - oplocenka S1 díl A	859 500
86. 08/003/1111b/452/000186	Sady Český ráj s.r.o.	Výstavba nosné konstrukce pro sad hrušní - oplocenka S 2 díl D	868 500
87. 08/003/1111b/452/000187	Sady Český ráj s.r.o.	Výstavba nosné konstrukce pro sad hrušní - oplocenka S2 díl B	882 000
88. 08/003/1111b/452/000188	Sady Český ráj s.r.o.	Výstavba nosné konstrukce pro sad hrušní - oplocenka S2 díl C	850 500
90. 08/003/1111b/452/001013	Josef Splítek	Investice do skladu jablek	2 897 492
92. 08/003/1111b/452/001047	Sady Český ráj s.r.o.	Výstavba hlavního závlahového zařízení pro sad Semtíny	891 000
93. 08/003/1111b/452/001244	Zemědělské družstvo Dolany	Výstavba opěrných konstrukcí pro ovocné sady včetně protikroupových sítí	1 516 590
96. 08/003/1111b/452/001391	Zemědělské družstvo Libčany	Ochranné fólie do sadu	1 386 250
97. 08/003/1111b/452/001402	Miloslav Kučera	Vybudování nosných konstrukcí ovocných stromků	241 455
141. 08/003/1111b/671/000031	Radomír Houdek	Nosné konstrukce trvalých kultur - sady Lipinka	891 000
143. 08/003/1111b/671/000121	Zemědělské družstvo Senice na Hané	Nosná konstrukce trvalých kultur - sady Vilémov	1 077 250
146. 08/003/1111b/671/000900	Jan Vašek	Dostavba skladu ovoce se sociálním zázemím	310 000
154. 08/003/1111b/671/001289	Miroslav Nesét	Moderní sklad ovoce	1 606 879
157. 08/003/1111b/672/000879	HELIAVITA s.r.o.	Oprava a rekonstrukce skladu ekologického zemědělce na ovoce a zeleninu	902 070
170. 08/003/1111b/780/001457	Václav Koběluš	Závlaha do školky - hlavní řád	75 950
171. 08/003/1111b/780/001539	Miroslav Lička	Dokončení rekonstrukce skladu.	495 300

Úplný seznam úspěšných žadatelů je na stránkách SZIFu: www.szif.cz

Všichni výše uvedení příjemci pomoci souhlasili se zveřejněním uvedených údajů podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím a zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů.

(SZIF)

Informace z Polska

Sladko-hořký problém

Ovocnáři v Lublinské oblasti zastavili sklizeň rybízu a višň. Je to protest proti velmi nízkým výkupním cenám. Do sadů se vrátí až zpracovatelé zvýší výkupní ceny. Višně teprve dozrávají, ale ovocnáři již ví, že situace bude dramatická, jestliže zpracovatelé nezvýší výkupní ceny. Na plantážích rybízu již sklizeň začala. Výnos ale není vysoký. Nízký výnos by měla kompenzovat vyšší cena. Ale v současné době cena nepřekročuje 14,30 Kč/kg (2 Zł/kg). Proto ovocnáři sdružení ve Svazu ovocnářů PR říkají – s tak nízkými cenami nebudeme souhlasit. Jestli zpracovatelé změní ceny se teprve uvidí, ale ovocnáři určitě své stanovisko nezmění. Sladké ovoce, hořký problém. Hořkost je tím větší, že měkké ovoce je základ živobytí tisíce rodin v Lublinském regionu.

(14.7.2008 - TVP Lublin- VK)

Výzva Svazu ovocnářů PR ovocnářům v Polsku

Ještě neutichly ohlasy protestní akce Svazu ovocnářů Polské republiky v záležitosti cenové hry malin a již podobný scénář se vrací ve výkupu dalších druhů ovoce, které přichází na trh. Nyní jde o černý a červený rybíz a o višně. Podtrhujeme slova „cenová hra“, protože není jiné vysvětlení v postupu zpracovatelů. Vyplývají na povrch další informace o prognózách výnosů dalších druhů, možnosti sklizně a možnosti odbytu pocházejících z důvěryhodných zdrojů. Vše nasvědčuje tomu, že nebude nadúroda u většiny měkkého ovoce. Znatelně vzrostly náklady na sklizeň i další náklady na produkci, což činí při snížení cenové hladiny výkupu ovoce pro ovocnáře produkci nerentabilní. S ohledem na tyto skutečnosti Svaz ovocnářů PR vydává následující stanovisko:

Stanovujeme hladinu minimálních přijatelných cen u důležitých druhů pro zpracování:

Maliny – 28,70 Kč/kg (4 Zł/kg) – ve shodě se stanovením ze dne 3.7.2008

Višně – 14,30 Kč/kg (2 Zł/kg)

Rybíz černý i červený – 14,30 Kč/kg (2 Zł/kg).

Obracíme se na producenty o přerušení sklizně či nesklizení, pokud výkupní ceny poklesnou pod stanovenou hladinu.

Obracíme se na ovocnáře-majitelé kombajnů pro sklizeň rybízu o zastavení sklizně, pokud výkupní ceny poklesnou pod stanovenou hladinu.

Jestliže toto nepřinese požadované výsledky, předpokládáme radikálnější kroky až do doby, kdy budou zvýšeny ceny.

Svaz ovocnářů Polské republiky

(14.7.2008, Polskiesadownictwo-VK)

Prognóza produkce ovoce v Polsku v roce 2008

Na začátku měsíce července je snazší důkladnější prognóza sklizně ovoce v Polsku. Následuje aktuální prognóza sklizně Prof. Makosze:

Druh	Prognóza v tis. tun	Produkce v roce 2007 v tis. tun (zdroj: hlavní statistický úřad)
Jablka	2300 – 2400	1040
Hrušky	30 – 40	31
Višně	130 – 150	110
Švestky	80 – 90	54
Třešně	35 – 45	20
Jahody	180 – 190	175
Maliny	65 – 75	56
Černý rybíz	110 – 120	103

Dle názoru Prof. Makosze byl výnos oznámený Hlavním statistickým úřadem v roce 2007 snížen u jablek, švestek, třešní a hrušek a naopak navýšen u výnosu jahod. Je potřeba také připomenout, že v roce 2007 byla nižší sklizeň vlivem jarních mrazíků. Prof. Makosz

podotýká, že odlišuje produkci ovoce od sklizně ovoce. Do produkce ovoce zahrnuje všechno vyprodukované ovoce, a do sklizně ovoce zahrnuje jen ovoce sklizené určené pro prodej popřípadě zpracování v hospodářstvích.

V roce 2008, s výjimkou hrušní, velmi dobře kvetly ovocné keře, stromy i jahody. Mnoho expertů předpovídalo rekordní sklizeň ovoce. Tato situace ale nenastane. Objevil se velmi silný červnový propad ovoce, způsobený chladnými noci spolu s chladným deštěm v době květu. Další důvody nižší produkce je silnější výskyt chorob a škůdců, poškození kroupami a také sucho spolu s vysokými teplotami vzduchu.

Následuje komentář k jednotlivým druhům:

Jablka: V tomto roce by produkce jablek mohla překročit 2,5 mil tun, čili více než v normálním roce. Ale díky silnému napadení stromů strupovitostí a padlí jabloně, poškozením kroupami a suchem může být produkce nižší nejméně o 10%. Z těchto důvodů bude vyšší podíl průmyslových jablek, prof. Makosz předpokládá 55-60% průmyslových jablek. ***Může tak chybět dostatek jablek vysoké kvality pro naplnění všech skladů a chladiřen.*** Z prognóz je možno vyčíst, že v zemích západní Evropy může být nižší produkce až o 15%. Nižší sklizeň bude v Bělorusku. Naopak na Ukrajině bude sklizeň jablek na loňské úrovni. V Rusku, z důvodu loňského sucha může být sklizeň jablek o 20-30% nižší.

Hrušky: V tomto roce bude určitě nižší produkce hrušek s ohledem na průměrnou sklizeň (okolo 60 tis tun). Hlavní příčiny nižší produkce je slabší kvetení stromů a velmi silný červnový propad. Obdobná je situace v Holandsku a Belgii. S ohledem na tuto skutečnost je možno se domnívat relativně vysokých výkupních cen.

Višně: Rekordní sklizeň višňi nebude. Velmi silný byl propad plůdků a stromy neošetřené proti chorobám jsou velmi silně napadeny moniliózou a listovou skvrnitostí. I když stromy hodně kvetly, předpokládá se produkce na úrovni 130-150 tis tun. Sklizeň je nejistá z důvodu nedostatku pracovní síly. V tomto roce je významně nižší sklizeň višňi v Srbsku a o něco nižší v Německu a Maďarsku. V těchto dvou zemích je velmi různá výkupní cena. V Německu a Maďarsku se cena pohybuje mezi 10,50-12,80 Kč/kg (0,45-0,55 €/kg), v Srbsku je cena 10,50 Kč/kg (0,45 €/kg) (k mražení) a 7,90 Kč/kg (0,34 €/kg) (na koncentrát).

Švestky: Dobrá násada švestek je u raných odrůd. Oproti tomu pozdní a velmi pozdní odrůdy mají slabou násadu, stejně jako švestka domácí. Produkce švestek může být o něco nižší. V Maďarsku se předpokládá vyšší sklizeň švestek. V Německu se předpokládá průměrná sklizeň a výkupní ceny se nyní pohybují na úrovni 37,30-44,30 Kč/kg (1,6-1,9 €/kg).

Třešně: V tomto roce může být v Polsku o něco vyšší úroda než je průměr. Vysázelo se hodně nových sadů, ale také byl velký propad ovoce. Výkupní ceny u raných a drobnoplodých odrůd se pohybují mezi 21,50-28,70 Kč/kg (3-4 Zł/kg), velkoplodé odrůdy 43,00 Kč/kg (6 Zł/kg).

V Německu je výkupní cena kalibru 26+mm se pohybuje okolo 3 €/kg.

Jahody: Dle mínění prof. Makosze byla v loňském roce produkce jahod v Polsku na úrovni 150-160 tis tun. Produkce roku 2008 by mohla překročit 200 tis tun, kdyby nebyla dlouhá perioda sucha především v době sklizně. Produkci na úrovni 180-190 tis tun je v současných podmínkách možno považovat za úspěšnou. S ohledem na rentabilitu pěstování a nedostatku pracovní síly při sklizni je možno předpokládat snížení pěstebních ploch i produkce jahod. Cena jahod bez stopky v roce 2008 se pohybovala na úrovni 21,50-25,10 Kč/kg (3-3,5 Zł/kg), tato cena pokrývala náklady. V této ceně činily náklady na sklizeň 30 % (okolo 7,20 Kč/kg). Je však potřeba dodat, že většina zpracovatelských firem produkující mražené jahody i koncentráty vykoupily více ovoce než v minulém roce. Byl menší deficit pracovní síly při sklizni ovoce.

Černý rybíz: Rekordní sklizeň černého rybízu nebude, bude se pohybovat okolo 140 tis tun. S ohledem na silný propad plodů a velký podíl přestárklých výsadeb napadených chorobami a škůdci, v porovnání s rokem 2007 může být nárůst produkce 10-20%. Toto je produkce na střední úrovni, ale dostatečná pro potřeby evropského trhu. V tomto roce může být cena

nejméně 17,90 Kč/kg (2,5 Zł/kg). Prof. Makosz míní, že cena vzroste na 21,50 Kč/kg (3 Zł/kg). Toto je cena, která nadchne pěstitele pro další ošetřování jejich výsadeb. Naopak tato cena nezaujme k zakládání nových výsadeb. Ale ty v Polsku momentálně nejsou potřeba. Výkupní cena v Maďarsku je 13,50-15,20 Kč/kg (0,58-0,65 €/kg) a v Německu 15,20-17,50 Kč/kg (0,65-0,75 €/kg).

Za 4-6 týdnů Prof. Makosz zveřejní aktualizovanou prognózu sklizně jablek a hrušek v Polsku a ve světě.

(Lublin 7.7.2008, Prof. dr hab. Eberhard Makosz, Sadownictwo - VK)

Zemřel Prof. dr Szczepan Alexander Pieniążek

Dne 1.7.2008 zemřel ve věku 95 let Profesor dr Szczepan Alexander Pieniążek (27.12.1913 – 1.7.2008) – botanik, humanista, pedagog, autorita ovocnářského výzkumu, zakladatel Institutu ovocnářství a květinářství ve Skierniewicích. Szczepan Pieniążek zakončil obor Matematicko-přírodních věd na Warszawské univerzitě. V roce 1951 ve Skierniewicích založil Institut ovocnářství, který řídil. Funkci ředitele zastával až do roku 1983. Dosažené výsledky Institutu v oboru intenzifikace ovocnářské produkce a od roku 1968 také květinářské produkce jsou známy po celém světě. Prof. Pieniążek spolupracoval ze zahraničními ústavy, především s výzkumnými ústavami ve Spojených Státech Amerických.

(Sadownictwo - VK)

Pesticidy

EU zpřísní pravidla pro pesticidy

Státy EU se v pondělí dohodly na změnách a zpřísnění pravidel pro používání pesticidů. Nyní ale ještě budou hledat kompromis s Evropským parlamentem, jenž má v této věci spolurozhodovací právo. Pokud nařízení nakonec projde, pak se sníží množství chemikálií, které jsou v unii pro zemědělské účely povoleny. "V České republice předpokládáme, že podle nových pravidel zmizí z trhu asi 20 procent v současné době používaných přípravků na ochranu rostlin," řekl k tomu ministr zemědělství Petr Gandalovič, který ČR na jednání zastupoval. Zdlouhavá vyjednávání provázely mimo jiné střety dvou lobbujících skupin - ekologů a zemědělců. Ochránci přírody by nejraději zakázali veškeré používání potenciálně rizikové přípravy, protože se obávají dopadů na životní prostředí i zdraví lidí. Zemědělci zase namítají, že přísná opatření by mohla vést k tomu, že by neměli čím ošetřovat pole, což by mohlo způsobit pokles výnosů. Důsledek by pak prý mohli pocítit i běžní lidé, protože by to mohlo třeba omezit nabídku čerstvého ovoce a zeleniny na pultech obchodů. Rozpory byly dosud i mezi státy unie, jejichž ministři se o tom neúspěšně snažili dohodnout v květnu. "Nařízení určitě vítáme, protože vede k větší bezpečnosti při uvádění na trh i používání prostředků na ochranu rostlin, k vyššímu stupni ochrany konzumentů rostlinných produktů i obecně životního prostředí," poznamenal rovněž Gandalovič. Dodal také, že ČR doporučuje vypracovat dopadovou studii navrhovaných kritérií na dostupnost přípravků v jednotlivých zemích. Nyní je to také tak, že musejí být dané přípravy schvalovány v každé zemi. Nyní by se ale měla unie rozdělit do tří zón (sever, střed, jih) se zhruba podobnými geografickými a klimatickými podmínkami. Ke schválení pro daný region by pak stačilo schválení v jednom státě. U víc toxických pesticidů by se pravidla pro schvalování měla zpřísnit. U těch, které jsou méně nebezpečné pro zdraví lidí či zvířat, by se naopak měla schvalovací procedura zjednodušit.

(Agroweb)

České ovoce je zdravější, obsahuje méně chemie

Ovoce i zelenina od českých pěstitelů je zdravější než z dovozu. Nejvíce pesticidů dává na pole Malta, ale také Belgie, Itálie, Nizozemsko a Portugalsko. Tuzemští zemědělci totiž používají výrazně méně pesticidů při ošetřování rostlin. Deník zjistil, že v některých státech západní Evropy se na jeden hektar používá pětikrát i desetkrát víc chemikálií než v Česku. „Jestliže zákazník váhá při výběru ovoce, tak aby byl šetrný ke svému zdraví, doporučuji řídit se podle jednoduché věci - země původu. Když je to Česká republika, zákazník si může být jistý, že ovoce je zdravotně nezávadné,“ uvedla Ivana Picková, mluvčí Sdružení obrany spotřebitelů. Odborníci přitom již léta varují, že zbytky pesticidů v potravinách mohou znamenat riziko pro lidský organismus. „Velký problém vidím v tom, že limity povoleného množství pesticidů v ovoci jsou počítané na průměrného člověka, tedy na 70 kilogramů váhy. Tyto limity tedy vůbec nezohledňují děti,“ řekl Deníku Miroslav Šuta, odborník na zdravou výživu.

Nadlimitní dávky

Jeho slova potvrzuje výzkum v západní Evropě. Vědci porovnali údaje z Německa, Velké Británie a Nizozemska o tom, kolik sní v průměru dítě jablek, kolik toto ovoce obsahuje v dané zemi průměrně pesticidů a jak je v průměru velké jedno místní jablko. Závěry výzkumu byly děsivé. Děti zkonsumovaly u některých pesticidů mnohonásobně vyšší dávku, než jakou povolují limity v zákoně. Nejhuř dopadlo Německo. Tam byly evropské normy překročeny osmkrát. U Velké Británie a Nizozemska byl limit překročen čtyřnásobně. České oficiální instituce přitom tvrdí, že zbytky pesticidů v potravinách neškodí. „Z odborné literatury ale nejsou známa žádná zdravotní rizika z konzumace reziduí registrovaných pesticidů v potravinách,“ uvedl lékař Marek Jeřicha z Národního referenčního centra pro pesticidy. Americká agentura pro životní prostředí (US EPA) však pesticidy považuje za možnou rakovinotvornou látku. Další odborníci uvádějí, že pesticidy ve velké dávce mohou způsobit bolesti hlavy, zvracení, křeče, zhoršení vidění, silný průjem, třes, bezvědomí, zhoršení paměti či hormonální poruchy. „Minimálně bych ale nedoporučoval citrusové plody. V těch je pesticidů mnoho a například strouhat citronovou kůru do jídla nepovažuji za zdravé,“ podotkl Miroslav Šuta.

Kolik pesticidů používají evropské země (kg/ha)

Česká republika 1,17

Slovensko 1,26

Německo 1,42

Velká Británie 1,73

Francie 2,99

Portugalsko 3,74

Nizozemsko 3,79

Itálie 4,33

Belgie 5,34

Malta 10,9

Údaje za vybrané země.

Zdroj: EEA 2007 a Zpráva o stavu životního prostředí v ČR 2007

(Deník, 9.6.2008)

Legislativa

Upozorňujeme, že vstupuje v platnost novela obchodní normy na jablka, kterou se například snižují příčné průměry apod.

Nařízení Komise (ES) č. 460/2008 ze dne 27. května 2008, kterým se mění nařízení (ES) č. 85/2004, kterým se stanoví obchodní norma pro jablka

SZIF

Postup při kontrolách SZIF na místě

V průběhu sezóny jsou velmi pravděpodobné kontroly SZIFu u pěstitelů ovoce. Kontroly se mohou týkat zejména ovocnářů zapojených do agroenvironmentálních opatření (ekologická nebo integrovaná produkce), ale i dalších, kteří jsou ve svých sadech příjemci platby na plochu SAPS. Dále pro informaci uvádíme metodický postup pracovníků SZIF při těchto kontrolách.

1. Kontrola na místě

Hospodářství žadatele může být vybráno pro provedení kontroly na místě, což představuje prověření údajů deklarovaných v Žádosti se skutečností a ověření plnění podmínek stanovených pro přidělení podpory. Výběr ke kontrole může být náhodný, rizikově orientovaný a cílený. Pro účel kontroly je proveden výběr pouze určitého procenta žadatelů z výběrového souboru všech Žádostí na centrálním pracovišti SZIF. Výběr ke kontrole i kontrola na místě jsou prováděny v souladu s nařízením Komise (ES) č. 796/2004, zákonem č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu, v platném znění, zákonem č. 552/1992, o státní kontrole, v platném znění a zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění.

Dálkový průzkum země (DPZ)

Kontrola pomocí dálkového průzkumu Země (DPZ), která je plnohodnotnou formou kontroly zemědělských dotací na místě, vychází z čl. 32 Nařízení Komise (ES) č. 796/2004, v platném znění a dále se řídí pravidly danými Evropským společenstvím (např. dokument Common technical specifications for the campaign of remote-sensing control of area-based subsidies, platný pro daný rok, vydaný výzkumným střediskem JRC IPSC, dále CTS). Kontrola DPZ se neprovádí v terénu, ale realizuje se nad družicovými snímky pořízenými v lokalitách, které byly vybrány na základě náhodného výběru a analýzy rizikových faktorů pro výběr Žádostí ke kontrole na místě. Kontrola DPZ spočívá ve zpracování družicových snímků, jejich vizuální interpretaci a kontrole údajů deklarovaných v Žádosti a dalších údajů. Výsledná zjištění kontroly DPZ jsou buď konečná nebo slouží v odůvodněných případech jako podklad pro fyzické kontroly na místě prováděné zaměstnanci regionálních odborů SZIF (oddělení inspekční služby opatření na plochu a SOT).

Rychlá polní návštěva (RFV)

Integrovanou součástí kontroly DPZ může být v případě nejasností během interpretace družicových snímků tzv. rychlá polní návštěva (RFV). Účelem případné RFV, která je podpůrným prostředkem kontroly DPZ prováděným bez kontaktu s farmářem, bývá zejména ověření užívání půdy na vybraných půdních blocích či dílech půdních bloků (např. ověření deklarované kultury, stavu pozemku), ke kterému se pořídí fotodokumentace. RFV je prováděna pracovníky centrály SZIF a zpracovatelskou firmou, která řeší technickou část kontroly DPZ a je uskutečňována operativně a bez kontaktování farmáře během měsíců července až září a není vlastní fyzickou kontrolou na místě. Z výše uvedených důvodů a s

odkazem na čl. 5.3 CTS nemá SZIF povinnost se předem ohlašovat u příslušných žadatelů. Pracovník vykonávající RFV se může prokázat na požádání pověřením či zmocněním k provedení rychlé polní návštěvy. Rychlá polní návštěva slouží pouze k získání doplňujících informací při probíhající kontrole DPZ, jejíž je nedílnou součástí, a není tudíž považována za kontrolu (na místě) ve smyslu zákona č. 552/1991 Sb., v platném znění.

Fyzická kontrola na místě (FKNM)

Fyzické kontroly na místě provádí pověření terénní inspektoři, pracovníci RO SZIF. Kontroly jsou neohlášené, ale pokud účel kontroly nebude ohrožen, může terénní inspektor kontrolu ohlásit. Proto je důležité, aby byly na Žádosti uvedeny aktuální a pravdivé údaje. Kontrolu mohou provádět i úředníci jiných orgánů, na které delegoval SZIF část kontrolních pravomocí. Terénního inspektora mohou příležitostně doprovázet i úředníci jiných orgánů nebo úředníci orgánů EU. Žadatel v rámci podmínek dané podpory souhlasí, že umožní na svém hospodářství provedení nezbytných kontrol na místě a při kontrole poskytne terénnímu inspektorovi na jeho požádání přiměřenou součinnost. Terénní inspektoři provádějící kontrolu na místě jsou oficiálně považováni za osoby pozvané se souhlasem žadatele. Pokud žadatel neumožní provedení nezbytných kontrol, tj. nezajistí provedení kontroly či nepředloží požadované dokumenty ve stanovené lhůtě, může mu být uložena rozhodnutím SZIF pořádková pokuta dle ust. § 13 odst. 2 písm. a) (v případě fyzické osoby) a dle ust. § 13 odst. 2 písm. b) (v případě právnické osoby) zákona č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu, ve znění pozdějších předpisů. Toto chování bude SZIF posuzovat jako neposkytnutí součinnosti při kontrole dle ust. § 13 zákona o státní kontrole a bude také považováno za porušení podmínek pro udělení podpory porušením závazku o umožnění kontroly na místě a povede k zamítnutí Žádosti.

Ohlášení kontroly

Pokud bude kontrola na místě ohlášena, bude tak učiněno nejdříve 48 hodin před uskutečněním kontroly (telefonicky, elektronickou poštou, faxem, písemně). Ve výjimečných a odůvodněných případech může být ohlášená kontrola zrušena, o čemž však bude žadatel informován co nejdříve.

Zahájení kontroly

Vlastní kontrola se zahajuje v čase a místě uvedeném při ohlášení kontroly nebo v místě uvedeném na Žádosti (v případě neohlášené kontroly). Terénní inspektor se nejprve kontrolovanému žadateli představí a předloží pověření ke kontrole společně s průkazem zaměstnance SZIF, poté jej seznámí s předmětem kontroly. Kontroly se žadatel může účastnit osobně nebo doprovodem terénního inspektora pověřit svého zástupce. Pověřený zástupce musí mít pro zastupování pověření. Pokud se žadatel bude chtít zúčastnit celého průběhu kontroly, je nutné, aby se v případě vícedenní kontroly domluvil s terénním inspektorem, na kterých částech hospodářství bude provádět kontrolu v dalších dnech.

Průběh kontroly

V průběhu kontroly terénní inspektor provádí měření vybraných pozemků, kontrolu obhospodařování zemědělské půdy, kultury a plodin, které žadatel na pozemcích pěstuje. V některých případech může terénní inspektor požadovat sečtení a identifikaci zvířat za účelem kontroly dodržení intenzity zatížení zemědělské půdy. Při kontrole podmínek LFA a Natura 2000 a dobrých zemědělských a environmentálních podmínek (GAEC) bude požadováno předložení záznamů (např. pastevní deník, evidence používaných přípravků na ochranu rostlin, evidence použitých hnojiv, apod.). Pokud terénní inspektor nebude schopen zjistit některé skutečnosti, uvede toto do protokolu o kontrole. Pokud bude mít terénní inspektor podezření z neúplnosti nebo nepravdivosti žadatelových odpovědí, může požadovat doložení podpůrných důkazů. Tyto skutečnosti budou rovněž zaznamenány do protokolu o kontrole.

Ukončení kontroly a zaznamenání výsledků kontroly

Po provedení kontroly sepíše terénní inspektor protokol o kontrole na tiskopis „Protokol o kontrole číslo ....“. Budou-li v průběhu kontroly na místě zjištěny rozpory s údaji deklarovanými v Žádosti nebo zjištěno neplnění podmínek nezbytných pro poskytnutí podpory, budou tyto skutečnosti jako kontrolní nálezy uvedeny v protokolu o kontrole. V tomto formuláři bude zaznamenán kromě faktů i podrobný popis neshod, nedodržení, vysvětlení podaná žadatelem, popis kontrolovaných dokumentů, veškeré rozhovory s jinými osobami za účelem získání informace a výsledek těchto rozhovorů a závěry učiněné terénním inspektorem. S protokolem o kontrole bude žadatel (pověřený zástupce) seznámen. Protokol o kontrole bude předán žadateli osobně nebo zaslán poštovní zásilkou na doručenkou do rukou žadatele (pověřeného zástupce).

2. Námitky proti protokolu o kontrole - řízení o námitkách

Žadatel může proti protokolu o kontrole podat písemné a zdůvodněné námitky, a to ve lhůtě sedmi pracovních dnů ode dne seznámení se s protokolem o kontrole, nestanoví-li terénní inspektor lhůtu delší (jiná stanovená lhůta musí být zapsána v protokolu o kontrole), a to prostřednictvím regionálního odboru SZIF, který kontrolu provedl. S tímto poučením je žadatel seznámen v závěru Protokolu o kontrole. Námitky musí být podány písemně a řádně zdůvodněny. Dnem doručení námitek na SZIF je zahájeno řízení o námitkách, jehož výsledkem je Rozhodnutí o námitkách, které bude zasláno žadateli. Rozhodnutím mohou být námitky uznány jako důvodné nebo nedůvodné. Důvodné námitky - námitky se uznají, tzn. že mohou být změněny výsledky kontroly (kontrolní zjištění), nebo může být věc předána k došetření na RO SZIF. V rámci došetření může být provedena doplňková kontrola. Nedůvodné námitky - námitky se neuznají a potvrdí se kontrolní zjištění z provedené kontroly. Každé rozhodnutí o námitkách obsahuje zdůvodnění. Proti rozhodnutí o námitkách není již opravný prostředek přípustný.

3. Práva a povinnosti kontrolních pracovníků a kontrolovaných osob

Kontrolní pracovníci jsou při provádění kontroly oprávněni

Zákon č.552/1991 Sb. o státní kontrole, v platném znění;

kontrolní pracovník = terénní inspektor;

kontrolovaná osoba = žadatel

- vstupovat do objektů, zařízení a provozů, na pozemky a do jiných prostor kontrolovaných osob, pokud souvisí s předmětem kontroly; nedotknutelnost obydlí je zaručena
- požadovat na kontrolovaných osobách, aby ve stanovených lhůtách předložily originální doklady a další písemnosti, záznamy dat na paměťových médiích prostředků výpočetní techniky, jejich výpisy a zdrojové kódy programů, vzorky výrobků nebo jiného zboží (dále jen "doklady")
- seznamovat se s utajovanými informacemi, prokáží-li se osvědčením pro příslušný stupeň utajení těchto informací, vydaným podle zvláštního právního předpisu
- požadovat na kontrolovaných osobách poskytnutí pravdivých a úplných informací o zjišťovaných a souvisejících skutečnostech zajišťovat v odůvodněných případech doklady; jejich převzetí musí kontrolované osobě písemně potvrdit a ponechat jí kopie převzatých dokladů
- požadovat, aby kontrolované osoby podaly ve stanovené lhůtě písemnou zprávu o odstranění zjištěných nedostatků v případech stanovených zákonem ukládat pořádkové pokuty

- používat telekomunikační zařízení kontrolovaných osob po jejich svolení v případech, kdy je jejich použití nezbytné pro zabezpečení kontroly

Povinnosti kontrolních pracovníků:

- zjistit při kontrole skutečný stav věci. Kontrolní zjištění jsou kontrolní pracovníci povinni prokázat doklady
- oznámit kontrolované osobě zahájení kontroly a předložit pověření k provedení kontroly
- šetřit práva a právem chráněné zájmy kontrolovaných osob
- předat neprodleně převzaté doklady kontrolované osobě, pominou-li důvody jejich převzetí zajistit řádnou ochranu odebraných originálních dokladů proti jejich ztrátě, zničení, poškození nebo zneužití
- pořizovat o výsledcích kontroly protokol
- zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, o kterých se dozvěděli při výkonu kontroly a nezneužít znalosti těchto skutečností. Kontrolní pracovníky může zbavit povinnosti mlčenlivosti ten, v jehož zájmu tuto povinnost mají, nebo ve veřejném zájmu vedoucí kontrolního orgánu. Tímto ustanovením není dotčena povinnost oznamovat určité skutečnosti orgánům příslušným podle zvláštních předpisů
- seznámit kontrolované osoby s obsahem protokolu a předat jim stejnopis protokolu

Povinnost kontrolovaných osob

- Kontrolované osoby jsou povinny vytvořit základní podmínky k provedení kontroly, zejména jsou povinny poskytnout součinnost odpovídající oprávněním kontrolních pracovníků uvedeným v § 11 písm. a) až f) a h) zákona číslo 552/1991 Sb. v platném znění. Fyzické osoby nemají tuto povinnost podle § 11 písm. d) tohoto zákona v případech, kdyby jejím splněním způsobily nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobám blízkým.
- Kontrolované osoby jsou povinny v nezbytném rozsahu odpovídajícím povaze jejich činnosti a technickému vybavení poskytnout materiální a technické zabezpečení pro výkon kontroly.

(KIS - Příručka pro žadatele, SZIF)

Ochrana sadů

Vlnatka krvavá – škůdce jabloní

V posledních letech se stále více setkáváme s teplejším počasím a zimy bez sněhu a mrazu nás už nepřekvapují. Velmi mírnou zimou byly výjimečné zejména poslední ročníky 2006/2007 a 2007/2008. Toto netypické zimní počasí dává možnost rozvoji chorob a přežití škůdcům, kteří by při mrazu zahynuli. Teplé a mírné zimy byly příznivé i pro rozšíření mšice vlnatky krvavé (*Eriosoma lanigerum* Hausmann). Tuto mšici lze jednoduše determinovat. Rozmáčkne-li ji zanechá po sobě hnědočervenou hmotu připomínající zaschlou krev, podle které vznikl i druhový český název.

Charakteristika a rozšíření

Bezkrídle (apterní) formy jsou asi 1,7 až 1,9 mm velké. Barva těla kolísá od rezavé k červenavě hnědé, narudlé až fialově červené. Tělo je pokryto voskovým modrobílým popraškem a vlákny, která jsou zvlášť dlouhá právě na konci těla. Okřídlené (alátní) mšice jsou hnědočervené nebo narudlé, s tmavými nebo černými nohama a tykadly. Samci jsou velice drobní, jen 0,59 mm dlouzí a bezkrídlí. Zbarvení těla je žluté nebo olivově zelené. Do Evropy byla zavlečena vlnatka krvavá se sazenicemi amerických sort jabloní. Poprvé byla

zjištěna v Anglii už v roce 1787 a velmi rychle se rozšířila. Nyní je známá všude, kde se pěstují jabloně. Přezimují nymfy 1. a 2. instaru v prasklinách borky kmenů a větví a na kořenech u paty kmene. Při oteplení (duben až květen) nymfy putují vzhůru a začínají sát především na kalusovém pletivu ran. Vyvíjejí se v bezkřídlé živorodé samičky rodící další nymfy. Celkem má vlnatka krvavá deset generací během roku. Od června se okřídlené samičky rozlétají a jsou roznášeny větrem na další stromy.

Napadení jabloní a ochrana

Vlnatka krvavá nejčastěji napadá mladé stromy jabloní. Svým sáním způsobuje na větvích a kmíncích nahloučené boulovité nádory, které se postupně rozrůstají a časem pukají. Tyto praskliny nejvíce lákají vlnatku krvavou, kde se shlukuje. Na tomto místě dochází ke vstupu infekcí dřeva. Kolonie vlnatek lze jednoduše rozeznat díky typickým bílým voskovým vláknům (podobné bílé vatě), které vlnatky vylučují z voskových žláz umístěných na hřbetní straně zadečku. Mezi nejdůležitější mšice na jabloních patří mšice jitrocelová (*Dysaphis plantaginea*) a mšice jabloňová (*Aphis pomi*). Mšice krvavá podle ročníku také může vážně škodit na jabloňových stromech, proto je důležitá volba ochrany, poněvadž zpravidla jediný rok na její vyhubení nepostačuje. Ochrana proto musí být vytrvalá a pečlivá. K biologické regulaci proti mšici krvavé je možno využít introdukovanou parazitickou vosičku nazývanou mšicovník vlnatkový (*Aphelinus mali*). Mšicovník vlnatkový je původem ze Severní Ameriky. V současnosti je rozšířen po velké části světa, kde zdomácněl. *Aphelinus* klade vajíčka většinou jednotlivě přímo do těla larev mšice krvavé. Napadená mšice žije a v jejím těle se vyvíjí parazit, který se v těle mšice kuklí a poté dospělý hmyz opouští tělo mšice okrouhlým otvůrkem na hřbetu zadečku parazitované mšice. Mšici ničí také škvor (*Forticula auricularia*) a různé druhy slunéček. Chemická ochrana spočívá v ošetření napadených stromů speciálními aficidy. Postřik je třeba provést pod větším tlakem, aby se přípravek dostal pod voskovou vrstvu mšic. Postřik se provádí na jaře po odkvětu a na podzim.

(Zahradaweb)

Výstavnictví

Půlstoletí jarních výstav v Olomouci

Flora Olomouc, zahradnická výstava a veletrh konaný na olomouckém výstavišti Flora, je nejen největší, ale také nejstarší českou květinovou výstavou. Přehlídka výpěstků květin, okrasných dřevin, zahradní architektury a vazačství datuje svůj původ do roku 1958. Již 24. srpna 1958 roku se v areálu výstaviště konala první regionální Výstava květin podniků místního hospodářství, a to za účasti komunálních firem z Olomouce, Prostějova, Přerova, Šumperka a Lipníku. Na svou dobu nevídaný zájem veřejnosti – 62 tisíc návštěvníků – si vynutil její opakování v příštím roce. Následující, třetí ročník v roce 1960, který přilákal na výstaviště 118 tisíc návštěvníků, se už konal jako Celostátní výstava okrasného zahradnictví.

Velký zájem veřejnosti

Stoupající zájem vystavovatelské i návštěvnické veřejnosti vyvrcholil na V. celostátní výstavě v roce 1964, kterou zhlédlo neuvěřitelných 330 tisíc lidí. Úspěch československých pěstitelů v témže roce na mezinárodní výstavě ve Vídni přivedl v příštím roce na VI. celostátní výstavu do Olomouce vůbec první zahraniční účastníky – Dány a Nizozemce. Vlastní název Flora Olomouc se v titulu zahradnických výstav objevil poprvé v roce 1967. Výstavy s jarním i letním během probíhaly původně v lichých letech, v sudých se o ně Olomouc dělila s Bratislavou. Od roku 1990 byla Flora Olomouc téměř výhradně jarní výstavou, k tradici jarní i letní etapy se výstaviště vrátilo v roce 2000. Zahradnické přehlídky už od svého začátku přitahují do Olomouce každoročně stotisícové davy návštěvníků. Celkový počet těch, kteří během padesátileté historie výstav prošli jejich branami, se pomalu blíží pěti milionům.

Tradičními partnery a spolupřáteli výstav jsou Český zahrádkářský svaz, Svaz květinářů a floristů ČR a Svaz školkařů ČR.

Příjemná živá pozvánka

Oslavy půlstoletí českých květinových výstav v Olomouci odstartovala Flora Vivat – komponované představení na mytologické téma. Příběh bájněho řeckého pěvce Ariona a bohyně jara Flory shlédli zájemci u Arionovy kašny na Horním náměstí před radnicí. K úspěchu premiérové živé pozvánky přispělo i krásné květinové aranžmá kašny. Na něm se podíleli špičkoví čeští floristé ze SKF ČR.

Krajina snů

Základ výstavy tvořily hlavní expozice v pavilonu A, jejíž koncepce se každoročně mění. Tvůrci expozice se pro jednotlivé výstavy nechávají inspirovat novým, specifickým tématem. V letošním jubilejní roce nesla hlavní expozice název Krajina snů. Paletu barev jarních květů, lilí, narcisů, tulipánů, hrnkových a balkónových květů doplnily výpěstky členů Svazu květinářů a floristů ČR. Padesát let zahradnických výstav přiblížila přehlídka s názvem Procházka historií květinových výstav v Olomouci. Vedle posterů s dobovými fotografiemi a stručnými informacemi o historii výstav překvapili pořadatelé zajímavou přehlídkou představující formu a rostliny typické pro květinová aranžmá od 50. let do současnosti.

Udělovaná ocenění

Zahradnické výstavy a veletrhy jsou každoročně spojeny s udělováním cen nejlepším vystavovatelům za nejkvalitněji provedené expozice, nejlepší výpěstky či kolekci výpěstků, a oceněním soutěžících v rámci soutěží v aranžování květů. Nejvyšším odborným uznáním výstav Flora Olomouc je cena Novitas Olomucensis. Ocenění je určeno novinkám okrasných rostlin výrazně nových vlastností a tvarů, možností pěstování a užití. Letos odborná porota vybrala ze tří přihlášených exponátů kolekci hrnkových lilí Lily Look. Jedná se o ojedinělou skupinu nízkých lilí, která doposud v širším sortimentu druhů lilí nebyla množena a pěstována. Její zásadní předností je geneticky zafixovaná zakrslost růstu. Výhodou je, mimo jiné, též možnost pěstování v nádobách, které umožňuje její široké použití. Přihlašovatelem byla společnost Jošt Import, Heřmanův Městec, šlechtitelem novinky firma Mak Breeding, Nizozemsko. V soutěži o nejlepší expozici si na ploše do 20 metrů nejlépe vedla Vyšší odborná škola zahradnická a Střední zahradnická škola, Mělník. Na ploše s výstavní plochou do 50 metrů zaujala porotu nejvíce expozice společnosti Smithers – Oasis, Czech Republic, s. r. o., Jezbořice. Na ploše větší než 51 metrů získal nejvyšší ocenění Svaz květinářů a floristů ČR.

Oslava padesátin

K oslavám jubilea přispěla i letošní jarní soutěž v aranžování květů s tématem Oslava padesátin. Soutěžící měli za úkol vytvořit originální vázanou kytici a květinovou přízdobu dárku. Celkově se utkalo 26 soutěžících, 14 juniorů a 12 seniorů. Porota složená z předních českých floristů a zástupců SKF ČR ohodnotila jako nejlepší v juniorské kategorii studenty Střední odborné školy zahradnické a Středního odborného učiliště Rajhrad Karolínu Flaschkovou a Vojtěcha Lazeckého. V seniorské kategorii získala první místo Klára Jordánová z MZLU v Brně, Zahradnické fakulty Lednice.

Oceněná expozice

Nejenom, že na samotné Floře Olomouc jsou udělována mnohá ocenění, i samotná Flora jedno získala. Jedná se o ocenění Aura, o vyhodnocení nejlepší a nejpoutavější expozice v roce 2007. Tuto soutěž vyhlašuje Sova ČR, profesní společenstvo veletržního průmyslu. Ocenění Aura je rozděleno podle velikosti expozice do čtyř kategorií, olomoucká Flora získala první místo v té největší, přesahující plochu 300 m² a to za nejlepší kompozici výstavního prostoru. Druhé místo získala expozice SKF ČR, jejímž architektem i spolurealizátorem byla Ing. Marie Bittnerová.

Venkovní plochy

Jarní květiny nechyběli ani v exteriérech výstaviště, kde v obnovené, tzv. Holandské zahradě, vysadili zahradníci výstaviště Flora pro tuto příležitost více než 10 tisíc kusů cibulovin. Návštěvníci měli možnost obdivovat i rekonstruovanou, trvankami osázenou hlavní alej Smetanových sadů. Volně přístupné byly tradičně sbírkové skleníky výstaviště s exotickou florou i faunou. Poprvé se výstavy zúčastnilo partnerské město Olomouce – srbská Subotica, která představila firmy podnikající v oblasti údržby veřejné zeleně, zahradnictví, školkařství či květinářství. Na své si při jarní Floře Olomouc přišli drobní pěstitelé a zahrádkáři, kteří do Olomouce zaměřili za prvními jarními nákupy. Především jim byly určeny Jarní zahradnické trhy s nabídkou květin, okrasných dřevin, zahradnického a doplňkového zboží a veletrh Hortifarm zaměřený na zahradní mechanizaci.

Letošní jarní Flora jistě nikoho nezklamala a v Olomouci opravdu bylo na co se dívat. Už teď se pořadatelé připravují na letní etapu. Ta se bude konat ve dnech 21. až 24. srpna a vedle květin pozdního léta nabídne speciální expozici botanických zahrad ČR s názvem Život v mokřadech či květinová dekorace historických dětských kočárků.

(Zahradaweb)

Slovensko

Kam smeruje úroveň ovocných sadov na Slovensku?

(článek je v původním slovenském znění – poz. red.)

O úrovni ovocných sadov sa na Slovensku vedie pomerne široká diskusia. O jeho stave, úpadku, ale aj rozvoji. Skutočnosťou ostáva, že v úrovni agrotechniky sadov i tvarovaní stromov sú priepastné rozdiely, ktoré sa prejavujú na úrodách i kvalite ovocia. Extenzívne sady, založené predchádzajúcimi generáciami, sa podieľajú až 33 % podielom na produkčnej výmere z 8 945 ha ovocných sadov. Tieto sady na výmere 2 952 ha majú nízku úroveň agrotechniky. Pritom naši pestovatelia a ovocinári majú zrovnateľné podmienky pre zakladanie moderných intenzívnych sadov, aké majú v Rakúsku, v Taliansku alebo v Holandsku. Slovensko sa stalo krajinou, ktorá využíva zahraničný výskum, poznatky i nové technológie z oblasti ovocinárstva iných krajín. Určitým dôvodom tohto nelichotivého stavu je aj to, že ovocné sady zakladali aj takí, ktorí nemali s ovocinárstvom nič spoločné. Mnohí z nich nesplnili takmer nič zo svojich cieľov a znevážili tak dotačnú pomoc, ktorá im bola poskytnutá. Niektorí nemali ani základné poznatky o ošetrovaní a tvarovaní stromov po výsadbe výchovným rezom. Mnohé sady z tohto obdobia nikdy nepriniesli očakávané úrody a neprispeli k rozvoju ovocinárstva. Tak sa mohlo stať, že sa mnohé ovocné sady na území Slovenska výmerami i produkciou ovocia zaraďujú medzi krajiny na posledných miestach EÚ. Vyplýva to z dostupných štatistických prehľadov, ktoré sú za komoditu ovocie každý rok zverejňované. Na Slovensku dosahuje vysokú technologickú úroveň jablňových sadov, vrátane vysokých úrod nad 35 – 50 t.ha⁻¹, len málo ovocinárskych podnikov. Plocha zlikvidovaných sadov vysoko prevyšuje nové výsadby. V rokoch 2004 – 2007 nastal útlm vo výsadbe a obnove sadov. Pretrvával nezaujím spracovateľského priemyslu o spoluprácu pri spracovaní ovocia. Pretrvávala stagnácia v organizovanosti ovocinárov do odbytových združení (organizácií výrobcov), cez ktoré sa budú dať získať podpory. Pracovisko ÚKSÚP Bratislava vedie register ovocných sadov na stanici Veľké Ripňany, ktorý každoročne aktualizuje v súlade so systémom identifikácie poľnohospodárskych pozemkov. Z výsledkov registra sa dajú získať údaje o stave i úrovni slovenského ovocinárstva, ktoré sú overené v teréne a potvrdené užívateľmi jednotlivých sadov.

- a) Administratívna aktualizácia v r. 2007 bola vykonaná u 98 % užívateľov sadov
- b) V rokoch 2006/2007 sa znížil počet registrovaných pestovateľov o 30
- c) Nové výsadby boli zrealizovalo 17 subjektov na výmere 196 ha
- d) Likvidácia sadov bola vykonaná u 70 subjektov na výmere 430 ha

Nová príležitosť zlepšiť situáciu v ovocinárstve

Pestovatelia ovocia budú poberať dotácie a iné podpory na rozvoj ovocinárstva v rokoch 2007 – 2013. Budú to finančné prostriedky v rámci Programu rozvoja vidieka i reformy Spoločnej poľnohospodárskej politiky v oblasti ovocia i zeleniny. Ovocinári budú získavať jednotné platby na plochu, prechodné platby za drobné ovocie i osobitné platby na ovocie. V rámci OS 1 – opatrenie č. 1 budú môcť získať podpory na modernizáciu fariem (pozberovú úpravu a skladovanie ovocia, výsadby, rekonštrukcie a modernizácie ovocných sadov). V rámci OS 2 budú môcť pestovatelia získať „Agroenvironmentálne platby“ na ovocné sady vo výške 2 333 Sk/ha. Od r. 2008 budú môcť získať podporu na integrovanú produkciu v ovocinárstve vo výške 16 424 Sk/ha. Bude dôležité, aby tieto prostriedky boli účelne využité a neminuli sa účinku. Na Slovensku máme približne 80 % produkčných a 20 % neprodukčných sadov. Neprodukčné sady sú buď opustené, alebo využívané ako TTP. Medzi produkčné ovocné sady patrí predovšetkým 67 % intenzívnych ovocných sadov s vysokou, dobrou až priemernou úrovňou agrotechniky. Ostatných 13 % produkčných sadov má úroveň agrotechniky slabú, čiže nízku, a ovocie z nich ostáva len na domácom a miestnom trhu. Mierne klesá čistá výmera všetkých ovocných sadov. Za roky 2004 – 2007 klesla výmera extenzívnych sadov o cca. 112,5 ha a intenzívnych o 30 ha. V rámci obnovy pribúdajú zatiaľ len pomaly a v malých výmerách nové intenzívne sady. Jablone patria na Slovensku s výmerou 4 826,3 ha medzi hlavné ovocné druhy. Z čistej výmery 8 945 ha sadov predstavujú 54 % na pestovaní zo všetkých ovocných druhov. Po jabloniach sa najviac pestujú, na výmere 935,6 ha, broskyne (10,5 %), a slivky na výmere 711,6 ha (8 %).

Z výmery 4 826 ha jabloní je len 169 ha jabloní vo veku do 4. roku po výsadbe. Sú to sady na začiatku rodivosti. Vo veku 5 až 9 rokov máme 865 ha jabloní a vo veku 15 – 19 je 208 ha jabloní. V sadoch starších ako 20 rokov máme 490 ha sadov jabloní a v kategórii nad 25 rokov až 2 289 ha jabloní. V týchto sadoch je nízky počet stromov na plochu jedného hektára a značné výpady odumretých stromov. Dosahujú sa nízke úrody a aj nízka kvalita plodov. Pestujú sa tam staré odrody ako Spartan, Starkrimston, Gloster, Ontario, Jonathan, McIntosh Red, ktoré dnes už nie sú schopné konkurovať zahraničným odrodám. V nových výsadbách sú len moderné odrody typu Golden Delicious, Pinova, Braeburn, Fuji, Gala, Jonagold, Jonagored a ich farebné mutácie ako Fuji Kiku 8, Gala Galaxy, Gala Shniga, Braeburn Mema, Braeburn Hilwell, Jonagored Supra a iné. Na území Slovenska máme vysoko kvalitný biologický materiál. Značná časť tohto materiálu neostáva na Slovensku a vysádza sa v zahraničí. Máme všetky predpoklady, aby sa úroveň sadov na Slovensku zlepšila. Chcelo by to ale vyššiu dávku zodpovednosti. Mali by byť tiež spracované aspoň minimálne limity, ktoré by pestovatelia mali dodržať. Priemerné úrody v objeme 11- 12 t z hektára sú jasným signálom, že by sa malo niečo zmeniť. Pokiaľ budú pestovatelia dosahovať skutočne také nízke úrody, aké poskytujú do štatistických údajov, nepokryjú ani vlastné náklady na svoju ďalšiu existenciu.

(Ing. Samuel Michálek, ÚKSÚP Veľké Ripňany, Sady a vinice 3/2008)

Zdravá výživa

EU dalo poprvé na stůl návrh na zavedení ovoce zdarma do škol

Ministři zemědělství Evropské unie poprvé dostali "na stůl" nejnovější návrh Evropské komise na bezplatné poskytování ovoce a zeleniny ve školách. Podobné plány na boj s dětskou obezitou přitom dosud byly neúspěšné, výsledek následných jednání se zatím nedá odhadnout.

Na čerstvé ovoce a zeleninu chce komise dětem přispívat každoročně až 90 milionů eur (více než dvě miliardy Kč). Celý program má však fungovat podobně jako dotování mléka ve školách, kde unie platí část nákladů a zbytek hradí členské státy z vlastní pokladny. Nejchudší regiony by měly platit zhruba čtvrtinu nákladů a bohatší až polovinu.

Vedle ovoce a zeleniny se ministři budou bavit o revizi společné zemědělské politiky, takzvaného health-checku. EU v úterý čeká první politická diskuse o upraveném návrhu, který Evropská komise předložila na konci května. Původní podoba legislativy se setkala s odporem především nových členských zemí, včetně České republiky.

(ČTK)

České děti kynou. Zachránit je mají školní jídelny

Evropský trend tloustnutí dětí zasáhl i Česko. S nadbytečnými kilogramy se potýká čtvrtina školáků, každý desátý žák mezi šesti až 12 lety je obézní. Odborníci varují, že kila navíc většinou v dospívání nezmizí. Přes 80 procent obézních dětí zůstává obézními i v dospělosti. Příčinou je nedostatek pohybu a příjem nevhodných potravin. S návykem na zdravou stravu by dětem měly pomoci školní jídelny. Evropská komisařka Mariann Fischerová Boelová má plán na zavedení zdravější výživy ve školách v rámci boje proti dětské obezitě v zemích EU. Členka Fóra zdravé výživy Alexandra Moravcová řekla, že rizika nadváhy pro zdraví jsou u dětí podobná jako u dospělých, i jim hrozí například cukrovka nebo vysoký tlak. Navíc obézním děvčatům hrozí předčasná puberta a obézním chlapcům opožděné pohlavní zrání.

Pro zdravý vývoj je podle ní vhodné, aby dítě jedlo pětkrát denně menší porce, hodně ovoce a zeleniny. Podle průzkumu ale děti často nesnídají, mnohé ani nesvačí a prvním pořádným jídlem je pro ně oběd ve školní jídelně. Chodí tam jíst tři čtvrtiny dětí, právě tam mohou získat návyk na zdravou stravu. V jídelně by měly mít na výběr z více jídel, obědy by měly obsahovat ovoce a zeleninu, méně by mělo být sladkých jídel. Jídelny by měly zařazovat i jídla pro děti nezvyklá, která odpovídají požadavkům racionální výživy. Řada jídel už to dělá. Zkušenost ukazuje, že co dítě sedmkrát zkusí, to mu začne chutnat. Ideální by podle Moravcové bylo, kdyby školy zařadily do osnov předmět zdravá výživa. Řada školních jídelen vychází vstříc přání rodičů a nabízí dětem biopotraviny, nejčastěji ovoce a zeleninu. Kritici ale upozorňují, že biopotraviny se staly módou a problematiku vyvážené skladby jídelníčku neřeší. Podle Fóra zdravé výživy dokonce lidé, kteří jedí biopotraviny, nedělají pro své zdraví víc než ti, kteří je nejedí. Ministerstvo školství počítá v rámci školské reformy s tím, že stejně jako se školy profilují ve vzdělávacích programech, mají mít šanci nabízet dětem kromě zažité stravy i alternativní chody. Rodiče by mohli volit školu nejen podle vzdělávacího záměru, ale také podle jídelníčku. Školní jídelny jsou dosud omezeny ministerskou vyhláškou a předepsanou spotřebou jednotlivých potravin, které odrážejí zastaralé stravovací trendy. Kromě velkého množství tuků obsahuje také příliš bílkovin. Novým trendem, který by se měl ve školách prosadit, je omezení nabídky masa a posílení nabídky vegetariánských pokrmů.

(Týden)

Pozvánka

OCHRANA OVOCE PŘED CHOROBAMI A ŠKŮDCI m o t o r e s t M I L O V I C E u H o ř i c

6. srpna 2008
začátek v 9:00 hodin

Z programu:

Zahájení

Ing. V. Ludvík, ředitel VŠÚO Holovousy s.r.o.

Ovocnářská výroba v ZD Bašnice

Ing. J. Matyáš, předseda ZD Bašnice

Ochrana ovoce proti houbovým chorobám v r. 2008 (Výzkumný záměr MSM 2527112101)

Vhodnost nových rezistentních odrůd jabloní pro dětskou výživu (Výzkumný projekt IG46073)

Ing. M. Lánský, VŠÚO Holovousy s.r.o.

Ochrana ovoce před živočišnými škůdci v letošním roce (Výzkumný záměr MSM 2527112101)

Ing. J. Ouředníčková, VŠÚO Holovousy s.r.o.

Aktuální informace k dotacím v ovocnářství

Ing. M. Ludvík, OU ČR Holovousy

Prohlídka pokusů ve výsadbách jabloní - ZD Bašnice a SADY ROKOS s.r.o. Petrovičky
(různé systémy ošetření jabloní proti chorobám a škůdcům)

Přihlášky zašlete obratem, nejpozději do 4.8.2008 na adresu:

Výzkumný a šlechtitelský ústav ovocnářský Holovousy s.r.o., HOLOVOUSY 1, 508 01 HOŘICE
nebo na číslo faxu: 493 692 833, případně na e-mail : Lansky@vsuo.cz

Nepřihlášení účastníci nebudou mít zajištěný oběd !

Podrobná pozvánka je na www.ovocnarska-unie.cz

Akce se počítá do vzdělávacího programu integrované produkce

Ceny

Ceny ovoce v 23. až 27. kalendářním týdnu 2008

Ovoce	Ceny	
	Pěstitelské	Spotřebitelské
JABLKA tuzemská		
Idared V	15,50 – 16,50	
I.	14 - 15	34 – 37,90
Golden Del. II.		34,90
Jonagold I.		39
Průsvitné letní I.		20
JABLKA dovoz		
Golden Delicious		26 – 48,90
Granny Smith		34,90 – 59,90
Jonagored		29,90 – 46,90
Gala		39 – 44,90
Idared		35,90 – 44,90
OSTATNÍ OVOCE		
Hrušky dovoz		24,90 – 69,90
Citrony		59,90 – 69,90
Pomeranče		20 – 44,90
Banány		17,90 – 34,90
Vinné hrozny bílé dovoz		39 – 78
modré		36 – 74,90
Mandarinky		20 – 54,90
Kiwi Kč/ks		3,90 – 11,90
Grapefruit bílé		30 – 49,90
červené		34,90 – 58,90
Třešně dovoz		40 – 129,90
tuzemské	20 - 40	50 – 80
Višně	6,50 – 8,50	40 – 55
Maliny dovoz		100 – 110
tuzemské	100	
Blumy		39,90 – 59,90
Meruňky dovoz		39,90 – 75
tuzemské	25 - 32	55 – 60
Nektarinky	18 - 20	35 – 69,90
Broskve dovoz		35 – 69,90
tuzemské	15 - 20	45 – 50
Angrešt		55 – 60
Jahody dovoz		40
tuzemské	40 – 80	40 – 80
Borůvky		70 – 80
Rybíz červený		45 – 80
černý		50 – 80